No. 2012 Zaterdag 5 Augustus 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Brionplein Overzijde.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Een en ander over Spiritisme en een Getuigenis van Pastoor Jonckbloet.

Onder dezen titel schrijft de *Java-post* van 19 Mei ll.

Waar nog steeds de wereld overstelpt wordt van allerlei spiritistische geschriften, en vooral sedert den oorlog overal pogingen worden aangewend om met de zielen der gesneuvelden in aanraking te komen, bestaat er alle reden om onze lezers van tijd tot tijd over het verloop der spiritistische dwaalleer in te lichten. Terwijl de Kerk vroeger reeds herhaaldelijk het spiritisme,- op het voetspoor der H. Schrift,- veroordeelde, heeft zij thans ook *elk bijwonen* van éénige spiritistische vergadering, ook al sluit men daarbij elk verkeer met den boozen geest uit, ongeoorloofd verklaard. Het tegenwoordig zijn *met het doel* om geesten te hooren, te zien of met hen in eenige gemeenschap te treden, is dus nog veel strenger verboden.

Nu blijft het echter waar, dat niet weinigen, ook onder ontwikkelde Katholieken, waar ze zoo dikwijls lazen van vertooningen, die ondanks de plechtigste verzekeringen, zelfs van prote[illegible] in gemeenzame taal „beenenbedrog" noemt, deze feiten als maatstaf nemen ter beoordeeling der verschijnselen van het spiritisme, en dus *alles* voor hocus pocus, voor bedriegerij verklaren.

't Is echter duidelijk, dat een dergelijke redeneering *ab uno disce omnes*, uit één geval tot alle andere besluiten, niet opgaat.

De éénige ware maatstaf tot beoordeeling der echtheid van feiten, die men zelf niet heeft waargenomen, is: het getuigenis te wikken van hen, die ze bevestigen. Wanneer nu een groot aantal onbevooroordeelde getuigen eenstemmig verklaren, duidelijk waarneembare feiten, als b. v. het draaien en schrijven van tafels, met eigen oogen gezien te hebben, heeft men allen mogelijken waarborg voor de werkelijkheid dier feiten en mag er redelijkerwijze geen twijfel aan de waarheid bij ons opkomen. Welnu, wat de *feiten* van het spiritisme betreft, zijn er geen honderden maar duizenden getuigen, die eenstemmig verklaren ze goed gezien, ja zelfs ondervonden te hebben.

Schrijvers van naam, natuurkundigen van den eersten rang, geneesheeren, hoogleeraren niet alléén, maar tal van katholieke priesters kwamen door eigen aanschouwing tot dezelfde overtuiging. En ook de Congregatie van het H. Office te Rome, die, mag men veronderstellen, de zaak toch wel nauwkeurig zal onderzocht hebben, sprak meermalen haar oordeel uit over het al of niet geoorloofde der besproken feiten.

Van alle deze wil ik slechts een paar, onder elk opzicht geloofwaardige getuigenissen aanhalen, uit de naaste omgeving en bekendheid der lezers van de Java-Post. Ik ben overtuigd, dat zij op den meest wantrouwenden lezer meer indruk zullen maken dan eene bladzijden lange opsomming van allerlei vreemde geleerden.

De éérste is van Pastoor G. Jonckbloet, den lezers der Java-Post welbekend, en over wiens geloofwaardigheid en gezag ik geen woord behoef bij te voegen. Hetgeen ik hier ga mededeelen publiceerde Pastoor Jonckbloet, destijds redacteur van de [illegible] *delsblad* van Vrijdag 1 Juli 1892. Voor de meesten zal het dus wel nieuw zijn.

Ondergeteekende had in *de Expres* (Juni 1892) eenige opstellen over *Spiritisme* geschreven en daar allerlei gezaghebbende schrijvers aangehaald. Ten einde dit bewijs te versterken wilde Pastoor Jonckbloet daaraan de getuigenis van eigen ervaring toevoegen.

Zoo verscheen dan in het dagblad van Mr. A. Haakman hoofdredacteur op genoemden datum het opstel:

De waarheid der Spiritistische feiten door een ooggetuige.

. . . . . laat ons bij de gegeven bewijzen het bewijs voegen onzer eigen ervaring. De zaak is ernstig en in gemoede verklaren wij bereid te wezen, onder eede de volkomen waarheid te bevestigen der mededeeling, welke hier gaat volgen.

Het was in de maand Augustus of September, ik meen September, van het jaar 1887. Door een katholieke familie, die den zomer als naar gewoonte op haar buitengoed doorbracht, uitgenoodigd een dagje rust te komen nemen in haar midden, begaf ik mij op weg met een anderen geestelijke. Weldra hadden wij per spoor en per rijtuig het doel van ons uitstapje bereikt. De ontvangst was allerhartelijkst; wij troffen een heel gezelschap van familieleden en vrienden, die insgelijks waren genoodigd.

Na een poos gekeuveld te hebben over ditjes en datjes, wendde de dame des huizes zich tot mij en zeide: „Pastoor, het doet mij bijzonder genoegen dat U vandaag gekomen zijt. Ik heb U iets zeer ernstigs te vragen. De kinderen en hunne vrienden en vriendinnen amuseeren zich de laatste dagen voortdurend met het laten dansen en kloppen van een tafeltje. Ik weet niet, of ik hun wel permitteeren mag, dat te doen, en heb het voorshands verboden, maar erbij gevoegd: „wacht tot Pastoor J. hier is, dan zal ik het vragen. Verbiedt hij niet, dan moet het uit wezen voor altijd." Volgaarne beken ik, dat die woorden mij eenigszins in het nauw brachten. Duizend malen heb ik hooren spreken over spiritisme; [illegible] van Josse [illegible] had ik er over gelezen, vele groote werken erover doorgebladerd; doch het ging mij, gelijk het honderd anderen gaat: ik sloeg bedroefd weinig, om dus te spreken hoegenaamd geen geloof aan al het vreemde, wat mij in die boeken en die tijdschriftartikelen verhaald werd. Daarbij kwam het, dat de lustig lachende gezichten van het vroolijk jonge volkje om mij heen de gedachte bij mij deden opkomen: „het zal maar kinderspel wezen; zij hebben elkander een weinig gefopt."

Mijn antwoord luidde dan ook ontwijkend: „Neem mij niet kwalijk Mevrouw; ik hecht bedroefd weinig geloof aan het zoogenaamde dansen en springen van tafeltjes. Wees er zeker van, dat wat de jongelui hier doen niet ernstig is. Ze amuseeren zich een beetje en houden elkander voor het lapje."

„Toch niet, Pastoor. Het is heel ernstig en ik maak er mij inderdaad ongerust over. Wil ik u overtuigen door het hen eens te laten doen in uwe tegenwoordigheid? U kunt zelf meedoen als u het goedvindt en het noodig acht tot het geven uwer beslissing."

Het aanbod, dat van alle kanten door het jonge volkje gesteund werd, was aanlokkelijk; tot mijn schande wellicht moet ik bekennen, dat ik er voor bezweek en toestemde: „Nu, laat ons het probeeren, maar op eene voorwaarde; indien het, na afloop, mijn opinie is, dat er inderdaad een booze geest in het spel is: dan is het, ditmaal de laatste keer dat ge het tafeltje laat dansen en kloppen. Aangenomen?" „Aangenomen!" en onder luide kreten werd het fameuze tafeltje te voorschijn gebracht en in het midden der zoogenaamde torenkamer gezet.

***

Ik acht mij verplicht hier een kleine enumeratie te doen van het gezelschap, opdat de lezers weten mogen wie getuige waren, evenals ik, van hetgeen verder geschiedde. Vooreerst dan was tegenwoordig de dame des huizes, vervolgens twee advocaten, voorts twee Utrechtsche studenten, de kinderen des huizes, een vijf of zestal hunner of harer vriendinnen, eindelijk wij, twee geestelijken.

De zitting begon. Met zes of zevenen namen wij post rondom het tafeltje, met duim en pink er op drukkend, de drie vingers in de lucht houdend. Reeds twee minuten stonden wij, daar was geen beweging te bespeuren. Reeds had ik een „ziet ge

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

't Lust me nu 's 'n procesverbaalachtigen volzin op te zetten, ná lezing waarvan 't coiffure, zoo tenminste aanwezig en niet al té overdadig gecosmetiekt, van verreweg 't grootste gedeelte mijner lezers, verticaal ten azuren tropenhemel rijzen zal.

U is nu voorbereid, daar gaat ie:

Ik Jan Paul wonende te Buitenbosch in 't IV district van 't eiland Curaçao, heb nooit van mijn leven voetbal gespeeld, ja, heb zelfs nooit van mijn leven 'n voetbalmatch gezien.

Noem mij nu 'n aartsconservatief, 'n stijve hark, 'n geen-meegaander met ze'n tijd, 'n dubbel-overgehaalde sport-hater, soit; maar dan hebt ge 't toch eigenlijk heelemaal mis; wat ik u zal bewijzen.

Want.... heb in mijn vlegeljaren met onbluschbaar enthousiasme gegymnastiekt, gezwommen, geschaatst, gebiljart, geroeid, gecricket, gecroquet, gebokst, geworsteld, geschermd, gekegeld, geturnd aan rekstok en trapeze, ja, zelfs jaren lang op 'n toendertijd moderne hoogen fiets van "Burgers" door Rotterdam's straten gewield, wat was je reinste zweethalerij, want als je toen b. v. in 't Park, dat holletje nemen moest bij den Tol, dan was 't zaak al te gaan spurten bij 't witte bruggetje, anders kwam je er niet.

U snapt reeds, dat in die dagen de voetbalsport nog niet bestond, tenminste niet in Holland, of tenminste niet in Rotterdam, en dat is voor mij, — geloof me, ik ken mij zelf zoo'n beetje — vast en zeker 'n reuze-bof geweest.

Waarom? Omdat ik dan hoogstwaarschijnlijk nu deez' copie zat te pennen, óf met 'n glazen oog, óf met 'n gespleten ingedeukten neus, of met 'n kurken been, of met iets anders lugubers in die lijn.

Waarom?

Omdat je pootig en kerngezond en ademend in de environs van sweet sixteen al heel gauw geneigd ben er maar op te timmeren, als fair play in 't gedrang komt, en dat gebeurt bij 't voetbalspel volgens de kranten herhaaldelijk, en zou toen natuurlijk ook gebeurd zijn, daarom.

Ruw spel, unfair spel is schering en inslag. Lees de sportverslagen maar van de hollandsche kranten, en zoo'n scheidsrechter — hier zeggen ze referee — beschouw ik als 'n reuze-kraan als 'n onversaagden held, want als er ooit iemand met één voet in ze'n graf staat, dan is 't zoo'n fluitmannetje bij 'n spannende match in 'n met duizenden opgepropt stadion.

Bewijzen, Jan Paul, please?

All right.

Ik lees in de Maasbode van verleden jaar, onder „Sport en Spel:"

De heer Allart is de leiding absoluut kwijt; die berust vanaf dit moment bij het publiek, dat zich als een bezetene aanstelt. Wanneer het einde wordt aangekondigd, stormt de duizendvoudige massa het veld in, blijkbaar met de bedoeling den scheidsrechter onder handen te nemen. Deze had, zoo vlug als zijn beenen hem dragen konden, een goed heenkomen gezocht in de kleedkamers. In de omgeving hiervan wordt een hevig tumult veroorzaakt; rechercheurs deelen rake klappen uit, terwijl „heeren" met wandelstokken gewapend hun woede koelen op de deuren der kleedkamers. Onder gehoon en gefluit verliet het publiek ten slotte, opgedreven en in toom gehouden door de politie, het veld. Eerst een half uur na afloop van den wedstrijd was de rust in Spangen weergekeerd.

De scheidsrechter had inmiddels onder politiegeleide aan den achterkant het terrein verlaten.

Nog meer?

„Bij den strijd om 't voetbal kampioenschap voor Nederland op 25 Mei „19, was 't in 't Amsterdamsch sta„dion, 'n bende; 'n vechtpartij onder „de spelers, waarmee 't publiek zich „bemoeide en een der sportmenschen „keerde zich zelfs met 'n revolver te„gen 'n nieuwen vloed kwaadwillend „publiek"

Nog meer?

„Na 'n wedstrijd tusschen Bran„denburg en Charlottenburg wordt 't „winnend elftal zóó door 't publiek „afgeranseld, dat bij velen de dokter „er aan te pas komt."

En zoo zou ik kunnen doorgaan, kolommenlang, maar dat doe ik niet.

Probeer 't 's als je doodkalm motorfietst op weg naar Overschie en door honderde terugkeerenden van 't naburig voetbalveld je 'n weg claxont, slechts, even te mompelen: „Ajax verloren, mooi zoo", in no time loop je kans, dat de voorstanders van 't geslagen elftal je brandnieuwe car tot 'n hopelooze ruine, en je facie tot 'n rood blauwe moes beuken.

Dat noemen de doctoren „gemoeds verruwing".

Ik als buitenstaander begrijp er geen jota van, hoe 't mogelijk is, dat 't trappen van 'n bal door twee groepen van elf jongens soms wordt opgeblazen tot 'n wereldgebeurtenis, mij dunkt, daar zit geen proportie in, 't is feitelijk de wereld op haar kop.

Las indertijd in 'n Hollandschen krant:

De vader is arts, chirurg, voert in de snijkamer 'n uiterst moeilijke operatie uit, die hem met Gods hulp schitterend gelukt, zoodat 'n menschenleven wordt gered..... maar geen krant die er wat van schrijft.

Terzelfder tijd staat de zoon op 't voetbalveld.

Hij trapt en trapt en jaagt met 'n keihard schot den bal, dwars door alles heen, zóó in 't doel.... en tienduizend toeschouwers juichen hem geestdriftig toe; den volgenden dag zingen de kranten in allerlei toonaard zijn lof.

Nog eens, zit daar proportie in?

***

De voetbalsport heeft hier op Curaçao al heel wat voeten en tongen in beweging gebracht, vooral in den laatsten tijd.

Tal van bonden werden opgericht, maar 't ging er vaak precies mee als met zoo menig Curaçaosche krant; vol enthousiasme van wal steken, al heel gauw aan den sukkel, geen pluck meer, 't bijltje er bij neer gelegd, weg, verdwenen.

En mikmak is er hier natuurlijk ook geweest tusschen spelers en publiek en scheidsrechters en besturen, dat schijnt nu eenmaal onwrikbaar vast te zitten aan 't edele voetbalspel.

Als baar zoo groen als gras op dit gebied, zou me al dat gepassioneerd geharrewar vrijwel onbekend gebleven zijn, als wekenlang de kolommen v. d. Amigoe niet hadden volgestaan van danig gepeperde, dikwijls vrij persoonlijke, ingezonden stukken over voetbalkwesties, die mij en velen met mij absoluut niet interesseeren, ja zelfs steenkoud laten bij 'n hitte van 85 graden.

De sop is toch heusch de kool niet waard.

Sport moet sport blijven, en niet in *ruzie*sport ontaarden, moet niet de oorzaak zijn van eindelooze veete, haat en vijandschap, zooals elders en helaas ook hier, want dan is die sport geen sport meer; heb ik gelijk of niet?

En als 't dan onmogelijk schijnt zonder rumor in casa 'n bal 'n oplawaai te geven, wel, trap dan dien soepelen elastischen leeren ruziema-

wel, dat het maar larie is", doen hooren, toen een der studenten zei: „vraag het tafeltje eens vriendelijk, of het alsjeblief aan 't draaien wil gaan, gij zult zien dat het dan begint; het wil altijd hoffelijk worden toegesproken". De vriendelijke vraag wordt gesteld en op eens begon de beweging.

Het tafeltje draaide onder onze vingeren en volvoerde alle bevelen van den student-praeses. Zeide hij „links" het wendde zich links; „rechts", rechts; „hoekwaarts", hoekwaarts; „naar de deur", naar de deur. Endelijk op bevel posteerde het zich in het midden van het vertrek.

Het kwam er nu op aan, het te doen spreken. Een flinke tik met één der pooten, werd door den student gezegd zou „ja" zeggen: twee tikken „neen". De overige antwoorden zouden door het tafeltje kloppende worden gespeld. Een onzer, zoude een letter zeggen bij elken klop; de letter, welke op den laatsten klop viel, zou de bedoelde wezen. Vier kloppen beteekenen derhalve d; zes kloppen f; dertien kloppen m; enz. enz. „Wilt gij U op die manier met ons onderhouden?" werd er gevraagd.

Een ferme tik antwoordde „Ja!"

Het vragen begon. Om langdradigheid te vermijden, zal ik zonder commentaar de vragen en antwoorden laten volgen; tenminste, die welke ik mij volkomen vast en zeker herinner en aan de waarheid van welke ik mijn woord durf verpanden.

„Tafeltje spreekt gij uit eigen kracht?" Neen.

„Wie zit er dan in U?" Een geest.

„Een goede of booze geest?" Een booze.

„Hoe is zijn naam?" Duivel.

„Draagt hij nog een anderen naam?" Ja.

„Wees zoo goed hem eens te zeggen?" Satan.

„Nog één?" Beëlsebub.

„Nog één?" Lucifer.

„Zijt gij gelukkig?" Neen.

Ik had mij intusschen uit den kring, die om het tafeltje stond, verwijderd teneinde gade te slaan, of er ook bedrog gepleegd werd door het het op te lichten of neder te drukken met hand of voet. Daar viel niets te bespeuren.

Een nieuwe serie van vragen begon.

„Hoeveel fluweelen knoopjes zitten er aan de japon van Mejuffrouw N.?" Acht en dertig. Het kwam juist uit.

„Hoeveel letters staan er op dit visitekaartje?" en ik wierp er eentje, dat ik uit een vol maandje van den schoorsteen genomen had, op tafel, de blanke zijde naar boven. Noch ik noch iemand wist, welke naam er op gedrukt stond. Antwoord: „Tien". „Nu is het antwoord mis, pastoor", zei de vrouw des huizes; „zie daar zijn er maar acht."

De naam bevatte inderdaad maar acht letters, doch er stond p. f onder geschreven en wij hadden gevraagd naar het aantal letters.

Één der studenten legde zijn horloge op het vlak zijner hand, de wijzerplaat naar onderen gekeerd en verzette het uur in het wilde. Niemand, ook niet hij zelf, had naar de plaats der wijzers gekeken. Vraag. „Waarop of waarbij staan nu de kleine en de groote wijzers?" Het antwoord bevatte volle waarheid.

Toen wij op deze wijze voortgaande, een goed uur met het tafeltje waren bezig geweest en de vreemde vragen op de meest juiste en dikwerf hoogst verrassende wijze waren beantwoord geworden, luidde de schel die ons ten middagmaal noodigde. Wij waren allen min of meer ernstig gestemd en tevens moede van inspanning.

„Nu zult U toch wel overtuigd zijn, Pastoor, dat het geen bedrog is; en dat het tafeltje inderdaad spreekt."

„Ja en Neen; ik vertrouw het zaakje nog maar half. Wij moeten strakjes, als wij goed tot bedaren zijn gekomen, eens eene repetitie houden. Maar het is een hoog ernstig iets. Ik zou als priester naderhand gaarne gebruik maken van hetgeen ik vandaag zie gebeuren. Beloof mij dus zeker, geen bedrog te zullen plegen en geheel oprecht te werk te gaan. Ik vraag U dit als geestelijke en als vriend tevens".

„Reken er op, Pastoor, het is ook ernstig in ons oog. We willen U niet dit bedriegen."

***

Twee en een half uur later bevonden wij ons weder in den torenkamer en schaarden zich een zestal leden van het gezelschap om het tafeltje. Ik zag toe. Aanstonds, op de eerste aanraking, begon de beweging. Teneinde volle zekerheid te verkrijgen, dat het in de hoogte gaan van één der pooten van het tafeltje niet het gevolg was van druk op de tegenover gestelde zijde, gelaste ik degenen, die aan den kant stonden welke in de hoogte hing, het tafeltje met kracht naar beneden te drukken; en hun, die aan den kant stonden welke naar de laagte ging, hunne handen niet óp, maar één handpal bóven het tafeltje in de lucht te houden. De drukkende handen werden met de tafel naar boven geduwd, de door niemand aangeraakte zijde zonk naar beneden.

Antwoorden van gelijken aard als tijdens de eerste zitting. Ik wilde er echter meer van weten, pakte een blaadje papier en schreef er op, zonder dat iemand het zag: „In de hoeveelste maand en op den hoeveelsten dag verjaarde mijn vóór zeven jaren gestorven vader?". Ik wikkelde het papier in een enveloppe en legde die gesloten op het tafeltje. Gerustelijk had ik de vraag onverborgen kunnen stellen, dewijl niet één der aanwezigen mij vader gekend had en niet één hunner antwoord had kunnen geven op het gevraagde. „Verzoek aan het tafeltje eens te antwoorden op de in deze enveloppe beslotene vraag. Laat het maar kloppen, ik zal U wel zeggen wat het het geantwoord heeft en of het waarheid sprak." Antwoord: „Twaal, veertien". De 14de December was inderdaad de geboortedag mijns vaders.

Dit was het laatste antwoord, dat het tafeltje mij persoonlijk gaf. Van dat oogenblik (ik had reeds te kennen gegeven, dat ik sterk begon over te hellen naar formeel verbod) weigerde het volstrektelijk te antwoorden, als ik de vraag stelde. Ik moest ze laten stellen door een ander en dan nog was er draling in het tafelantwoord te bespeuren. Onverholen verklaarde het, op de hieromtrent gestelde vragen, dat het een schromelijken afkeer van mij had, dewijl ik katholiek priester was. Wat meer is, was het druk aan het kloppen en raakte ik het slechts even aan met het uiterste van mijn pink, dan hield het onmiddelijk op en begon weer, zoodra ik mij verwijderde.

Eindelijk ging het zoover, dat het mij ontvluchtte: trad ik een stap nader, dan schoot het achteruit, in welke richting ik wilde, onder het voortschuiven een knarsend en vrij akelig geluid veroorzakend.

De stemming aller aanwezigen en ook de mijne begon hoe langer hoe ernstiger te worden. Toch moesten wij, ons ondanks, lachen om een potsierlijk antwoord.

Het toeval wilde, dat er op een gegeven oogenblik niemand anders dan een zestal jonge meisjes om de tafel stonden. Ten zooveelsten male vroeger deze hoe dan toch de geest heette, die door het tafeltje sprak en de antwoorden luidden evenals vroeger: „Duivel, Satan, Beëlsebub, Lucifer, enz. enz. Daar werd nog een andere naam gevraagd, doch de tafel verklaarde die slechts te zullen zeggen, wanneer allen, behalve degenen die op dit oogenblik in den kring stonden, de kamer verlieten.

Wij allen begaven ons in de aangrenzende zaal en zagen toe door een wijd geopende deur. Het antwoord begon: „Mooi....." Niemand begreep het. „Pastoor, is er soms een Hebreeuwsche naam Mojim of iets dergelijks?" „Voor zoover mij bekend is, neen; doch laat maar eens verder kloppen, daar zal nog wel meer komen." Daar volgde inderdaad meer en de volledige naam luide: „Mooie jongen!" Toen de laatste letter gespeld was, maakte het tafeltje, door ik weet niet welke beweging, een geluid dat den indruk maakte van een spotlach.

Intusschen was het zes uur geworden. Het tafeltje, of beter gezegd de geest die door het tafeltje sprak, had aangekondigd, dat hij na klokke zes geen antwoord meer zou geven. Daar was dan ook geene beweging meer in te krijgen en het kloppen hield op.

Ik zou nog tal van bijzonderheden hier kunnen bijvoegen, b. v. hoe het tafeltje zeide, dat mijn compagnon en ik te acht uren zouden vertrekken, terwijl toch vast en zeker bepaald was, dat wij omstreeks zes zouden heengaan. Een geheel onvoorzien geval belette ons en wij vertrokken klokke acht. Hoe het op de vraag; of wij ons met dat spel mochten bezig houden, ten antwoord „gaf; laten draaien wel, maar spreken niet, enz. enz, Doch ik vrees te veel ruimte te vullen.

Vraagt men mij naar mijn eindindruk, ik antwoord: Alles wat ik hoorde en zag stemde volmaakt overeen met wat ik hier en daar in ernstige boeken gelezen had. Daar bestond voor mij hoegenaamd geen twijfel, dat inderdaad een booze geest zich op onze uitnoodiging in het tafeltje gevestigd had, en van daar uit antwoord gaf op onze vragen. Wat impressie die geest maakte? Platweg gesproken, die van een potsenmaker en kwajongen. Ons aller overheerschend gevoel was een mengeling van vrees en verachting. Nimmer is sedert te dien huize het tafeltje tot dansen of spreken uitgenoodigd.

Mag ik den lezers van het Bataviaasch Handelsblad verzoeken, het hier verhaalde in betrekking te brengen met de serie artikelen, die in de Expres van Juli en Juni gedrukt staan? Daar zullen zij de beginselen ontvouwd vinden, welke mij deden overgaan tot de conclusie, die ik uit het voorgevallene trok.

G. Jonckbloet.

Ik kan hier bijvoegen, op den morgen na het boven medegedeelde bij P. J., die pas geheel hersteld uit Davos was teruggekeerd, te zijn gekomen. Hij ontving me zeer ernstig en zei: „daar heb ik gisteren een vreemd geval gehad....(hier deelde hij mij het gebeurde mee): ik heb gisteren avond nog direct alles op papier gebracht en ben bereid, dat onder eed te bevestigen."

De andere veel oudere geestelijke heeft mij ook verklaard, dat alles zich op boven beschreven wijze had toegedragen.

C.

---

ker met 'n pracht-kiek van 't Curaçaosche rotsig strand *voor goed* in 't smaragden Caraïbische pekelnat, dan kunnen de visschen er over bekvechten, maar païs en vree zal dan weer heerschen in de faubourgs en straten en huiskamers en sociëteiten van 't aloude Willemstad, en dat is alles waard.

Oud-voetballers zeggen 't zit 'm in 't competitie-systeem, in de wedstrijden, die zijn de oorzaak van al die ellende en al dat ruziezoekerig minwaardig gedoe.

't Kan zijn, ben niet bevoegd daarover te oordeelen, maar, 't is misschien dom zulks te opperen — waar blijft de animo, als je niet wedstrijden mag?

Hoor, dat zich weer 'n nieuwe C. V. B. georganiseerd heeft.

Prachtig! Schitterend! Als ik die heeren nu kan bewegen 'n eigen orgaan, 'n sportblad uit te geven, en vooral om met tact alles in 't werk te stellen om te stoppen dat eeuwig onsmakelijk geruzie in — en — met diverse voetbalbonden, dan word ik misschien nog wel contribueerend lid.

Of ik dan ook op Mundo nobo 's kom kijken?

Ja zeker, natuurlijk maar onder conditie, dat men mij referee maakt, Caramba, wat zal ik dan fluiten, nog harder dan 't publiek.

Aftrappen!!!

S. W. Juli 24. 1922.

JAN PAUL.

Bovenwindsche Stemmen.

St. Eustatius 25 Juli 1922.

De schoener *Cyril* gaat dit maal naar Curaçao als pakket. De verbinding van de Bovenwindsche Eilanden met het hoofdeiland is tegenwoordig zeer gebrekkig. Als de *Cyril* terugkomt, loopt het tegen de 3 maanden, dat we geen provisie konden krijgen van Curaçao. Winkeliers en particulieren-bestellen veelal hun etenswaren op Curaçao, omdat het daar goedkooper is dan op St. Kitts. Een zak Mais bijv. die op Curaçao 6 Gld kost, is op St. Kitts te krijgen tegen f 10,62. Zóó wordt het leven hier met den dag duurder.

Daarbij komt nog, dat de wekelijksche verbinding tusschen de drie Bovenwindsche Eilanden onderling nu ook verbroken is. *De Virginia* welke vroeger deze eilanden verbond, gaat nu eens in de 10 dagen naar St. Thomas. In Amerika werd gevraagd de Mail niet meer via St. Kits, maar via St. Thomas te verzenden. Dat is een groot ongerief voor de bevolking en levert een aardig schadepostje aan het Gouvernement. Het volk moet nu wel zijn waren in St. Kitts gaan koopen, zoodat de particuliere schoeners overvol van lading en passagiers van en naar St. Kitts varen en de Virginia nagenoeg leeg naar St. Thomas trekt. De Postregeling is nu zeer gestoord. 15 Juli kwam de *Virginia* binnen met niet minder dan 50 zakken Mail voor onze 3 eilanden.

De *Draadlooze* van St. Martin is buiten werking. Zij kan wel berichten ontvangen, maar niet verzenden wegens defect aan den motor! Deze motor, of een onderdeel daarvan, gaat met de *Cyril* naar Curaçao ter reparatie. Hopen we, dat het euvel daar verholpen kan worden.

Aruba.

Het getuigt wel sterk van optimisme, als men in deze tijden van algemeene malaise en buitengewone zuinigheid bij het Gouvernement, nog plannen durft smeden, waarmede eenige uitgaven noodzakelijkerwijze verbonden zijn.

En toch! Als er heelemaal niets gedaan wordt, omdat er heelemaal geen geld is, dan zal deze zuinigheid leiden tot verwaarloozing en zal later de veroorzaakte schade met dubbel zooveel onkosten weer moeten worden ingehaald.

Aruba is een eiland, waarvoor wel iets gedaan mag worden.

Een der vurige wenschen is een betere verbinding met Curaçao.

De menschen zijn er graag gemaakt door de herhaalde verschijning der Hollandschen boot in hunne haven.

Ze zouden zoo gaarne volle zekerheid hebben, dat voortaan vast eens per maand bijv. een K. W. I. M. boot van Maracaibo komend Aruba aan zal doen.

De directie der K. W. I. M. zal daar zeker voor te vinden zijn, zoo slechts het minimum van f 300 als vergoeding voor de onkosten door het Gouvernement werd gegarandeerd.

Zoo dikwijls de booten Aruba aandeden, werd van de gelegenheid om per stoomboot naar Curaçao te gaan steeds een goed gebruik gemaakt en werd het minimum door passageprijzen alleen reeds volteekend. Het Gouvernement zal na de verlangde garantie gegeven te hebben er zelf dus niet zooveel op hoeven toe te leggen, komt er misschien wel heele maal zonder kleerenscheuren af, ja! kan misschien, alles en alles te saam genomen, er nog een schijntje aan verdienen. (Loodsgelden).

Voor Aruba zou het zeer veel waard zijn volkomen zekerheid te hebben steeds eens per maand een stoomgelegenheid naar Curaçao te bezitten.

De route is zich aan 't formeeren. Laat het Gouvernement nu een klein beetje helpen en er komt, althans voor Aruba iets goeds tot stand.

Als deze goede gelegenheid onbenut voorbij gaat, zal er later heel wat meer betaald moeten worden om een betere verbinding te krijgen met Curaçao. En naar die betere verbinding zal steeds gezocht worden totdat zij is verkregen. De gelegenheid om haar goedkoop tot stand te brengen is er. Dat het Gouvernement nu ook toesla in het belang van Aruba.

Berichten uit de Kolonie.

Regeeringsjubilee.

Zooals bekend, hoopt Hare Majesteit de Koningin op 31 Augustus 1923 Hoogstderzelver 25-jarig regeeringsjubilee te vieren.

De kolonie Curaçao zal, naar het van zelf spreekt, zich bij die gelegenheid niet onbetuigd willen laten, doch blijken van haar aloude trouw en liefde jegens de geëerbiedigde vorstin willen geven.

In overleg met Zijne Excellentie den Gouverneur nam de Edelgrootachtbare Heer Procureur-generaal, Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, Mr. J. B. GORSIRA, het initiatief om ook hier op Curaçao naar het voorbeeld van Nederland een Jubileumcommissie te vormen. Z. E. G. A. noodigde daartoe uit:

De Dames:

Mej. CLEMENTINE BRANTJES,
Mevr. Mr. W. Ch. DE LA TRY ELLIS,
Mevr. Mr. C. S. GORSIRA,
Mevr. J. M. L. MADURO,

en *De Heeren:*

ISAAC BAIZ, H. BIERMAN, H. S. BOOGAART, A. D. CAPRILES, J. M. J. ELLIS, C. S. GORSIRA JPEz. WILLEM HOYER, P. R. KÜP, S. M. L. MADURO. W. R. MENKMAN, H. PERRET GENTIL, C. VAN ROGGEN, fr. R. J. C. WAHLEN, B. E. van der VEEN ZEPPENFELDT.

De eerste vergadering kwam Dinsdagmorgen 11 uur bijeen in de Zaal van den Kolonialen Raad.

Nadat Mr. J. B. Gorsira de Dames en Heeren had welkom geheeten en bedankt voor de welwillendheid waarmede zij aan den Oproep gevolg hadden gegeven, werd overgegaan tot het officiëel constitueeren der Jubileum-Commissie. Om de Commissie nu te vormen was er allereerst noodig een voorzitter. Gekozen werd Mr. J. B. GORSIRA. Een Secretaris; gekozen werd Mevr. Mr. W. Ch. de la TRY ELLIS; een Penningmeester, gekozen werd de Heer P. R. Küp.

Op voorstel van den Voorzitter werd bij acclamatie Z. Exc. de Heer Gouverneur benoemd tot Eerevoorzitter.

Alsnu deed de Voorzitter voorlezing van de ingekomen stukken, waar onder een brief van Majoor van ROGGEN, dat hij wegens lichte ongesteldheid zeer tot zijn spijt verhinderd was deze eerste vergadering bij te wonen.

ZHEG. wilde echter van deze gelegenheid gebruik maken te schrijven wat hij anders zou gezegd hebben. Dát, namelijk, de Jubileumcommissie vóór alles te zorgen had voor de noodige gelden. Zonder geld kan men geen plannen maken. Te veel steunen op Gouvernementssubsidie kon in deze bezuinigingsperiode wel eens teleurstelling baren.

Nu ontspon zich al aanstonds onder de leden een gesprek over de beteekenis der Jubileumcommissie.

Moet zij alleen beschouwd worden als een buitengewone commissie, welke zich uitsluitend bezig heeft te houden met het buitengewone karakter van het Koninginnefeest op aanstaande jaar als Jubileum, of treedt zij ook op voor de Volksfeesten.

In dit laatste geval had ze de beschikking over f 1000 door het gouvernement uitgetrokken voor het feest. In het eerste geval beschikte zij over absoluut geen middelen.

De Voorzitter herinnerde zich 25 jaar geleden ook deel te hebben uitgemaakt van de Kroningscommissie. Deze was opgetreden als algemeene feestcommissie, en had de Volksfeesten door medewerking van een subcommissie geregeld.

Voor de éénheid van actie was het ook gewenscht, dat maar een enkele feestcommissie de leiding had, die natuurlijk, des gewenscht, andere personen kan verzoeken hun medewerking te willen verleenen.

In dien geest zou dan ook met den Heer Gouverneur worden gesproken, om namelijk de Jubileumcommissie te benoemen tot feestcommissie.

Nu kwam het aanbieden van een huldeblijk ter sprake.

Algemeen was men van gevoelen, dat Hare Majesteit een huldeblijk moest worden aangeboden.

Maar onder welken vorm?

Moet dat een der voortbrengsels zijn van de Curaçaosche Nijverheid om de Koningin te worden aangeboden als Huldeblijk van Curaçao?

Of kan er een fonds gesticht worden, voor een of ander algemeen goed of liefdadig doel op Curaçao door Hare Majesteit zelf nader te bepalen, terwijl Hare Majesteit dan met de aanbieding van dit fonds een bloemenhulde kan gebracht worden op den dag van Hare zilveren regeeringsjubilee namens Curaçao?

Aan de Koningin werd bij Haar Huwelijk een fraai bewerkte cassette met fijne kanten zakdoekjes aangeboden, bij de geboorte van Prinses Juliana werd een prachtig gewerkte doopdoek gezonden. Ook herinneren we ons een kanten beddesprei voor H. M. Koningin Moeder en een paar Curaçaosche strooihoeden voor Hare Majesteit en de Prinses.

Groote keuze om nog iets nieuws te vinden blijft er dus niet over.

Men kon daarom nog niet tot een besluit komen. Bij de Kroning werd de Wilhelmina-kiosk op het Brionplein opgericht en in dien tijd kwam ook het Wilhelminapark tot stand.

Misschien valt er in die richting iets te zoeken, tot verfraaiing van de stad en blijvende herinnering aan het feest.

Dinsdagavond komt de Commissie weer bijeen en zal ook het organiseeren van een collecte besproken worden. De Curaçaosche Handel Maatschappij beloofde al op de eerste vergadering bij monde van den Heer H. Perret gentil de prachtige som van Duizend Gulden.

Goed voorgaan doet goed volgen.

Goede reis.

Zondag a.s. vertrekt Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke in gezelschap van Pastoor L. van Hegelsom naar Portorico, van daar zal Z.D.H. de reis naar Sto. Domingo voortzetten aan boord van de *Birmingham*.

Over veertien dagen hoopt Z. D. H. weer terug te kunnen zijn.

Monseigneur werd, evenals de Aartsbisschop van Caracas en de Bisschop van Portorico, herhaaldelijk uitgenoodigd door Z. D. H. Mgr. A. Nouel om de kroningsfeesten van Maria de Altagracia, te willen opluisteren door zijn tegenwoordigheid.

***

Vrijdag 28 Juli is de Zeereerw. Pastoor J. M. van der Veer scheepgegaan aan boord der *Van Rensselaer* om van verlof naar de Kolonie terug te keeren. ZEerw. brengt voor hier mee twee nieuwe krachten voor het Onderwijs de Eerw. Zuster Maria Bonifacia Ringeling en Maria Francinette Sprockel, beiden geboortig van Curaçao.

* * *

Met de *Commewijne* zijn via Suriname naar hier vertrokken drie Eerw. fraters bestemd voor Scherpenheuvel; 1 timmerman, 1 kok en een voor het huiswerk op het St. Thomas-College.

Nog een slachtoffer.

In den vroegen morgen van Donderdag 3 Augustus, zoo bericht onze Collega *Boletin Comercial*, is in het St. Elizabeths-Gasthuis bezweken de Heer Jesus Gonzalez, Venezolaan, hij is het derde slachtoffer onder de gedooden, van de wanordelijkheden op Maandag 17 Juli.

Ook wij betreuren dezen doode en hadden zoo gaarne gehoopt, dat zijn leven gered hadden kunnen worden.

Dankbetuiging.

De [illegible] J. Appel, is sinds het begin dezer week volkomen hersteld terug in zijn woning aan de Kleine Werf tot groote vreugde zijner geachte familie.

De Heer Appel heeft zoo buitengewoon veel bewijzen van deelneming en sympathie mogen ondervinden, zelfs een telegram van vertrokken Curaçaonaars, dat Z.E.G. ons verzocht openlijk zijn oprechten dank aan het Publiek te willen mededeelen.

Van harte gaarne kwijten wij ons van dezen plicht en verheugen ons oprecht over het algeheel herstel van den Heer Commissaris.

De Hollandsche gezant.

De Heer en Mevrouw D'Artillac Brill hebben hier Dinsdag en Woensdag vertoefd op hun doorreis naar Columbia.

Over twee maanden denkt Z. Exc. weer naar Caracas terug te kunnen komen.

Birmingham.

De Admiraal en Officieren waren gedurende hun verblijf in onze haven het voorwerp van velerlei beleefdheid en attentie, zoowel van den kant van het Gouvernement als van particulieren. Donderdagmiddag half twee is de Amerikaansche kruiser onze haven uitgestoomd. Na St. Thomas bezocht te hebben, gaat de *Birmingham* naar Portorico, vanwaar het weder 12 Augustus vertrekt daar Sto. Domingo.

Paniek.

Het Paarden en Wilde Beestenspel *From Brown* hield Zondagmiddag een reclame-optocht, in welken stoet ook een kooi met leeuwen en een met tijgers mee werden gevoerd. Midden op de Koningin Emmabrug hokte plotseling de autorij. Wat er aan haperde? De tijgerkooi scheen wat losgeraakt van zijn vervoertruck, en de beesten deden raar.

De temmer was er dadelijk bij en ook de Politie. Er werd na een kort oponthoud in het ongeval voorzien.

Maar de gelegenheid om zich iets te verbeelden was te mooi!

Plots zagen we kinderen met groote schrikoogen het Brionplein overhollen en drukten kindermeisjes met angst de haar toevertrouwden in haar armen.

„De leeuw is los!" had een of andere grappenmaker geroepen, en de schrik zat er dadelijk in.

Boletin Comercial.

Deze geachte Collega is Dinsdag, 1 Augustus zijn 15den jaargang ingetreden. *Boletin* is het eenige *Dagblad* van Curaçao. Daar werd in die 15 jaren heel wat meer gewerkt dan aan andere bladen, die het dubbel aantal jaren tellen. Wij wenschen onzen Collega moed toe en volharding.

De Staking opgeheven.

De onvrijwillige staking bij den Kol. Raad zal nu ook spoedig worden opgeheven. Reeds werd uit Nederland bericht ontvaugen, dat de Heer C. S. Gorsira JPEZ, eerst door de Leden gekozen, nu ook door de Regeering werd benoemd. Onze gelukwenschen!

Bevolkingregisters;

De Heer Henriquez heeft in Suriname eer behaald. Men is daar zeer tevreden over zijn werk.

Verleden week kwam ZEd. hier aan om ook hier den ministerieelen. opdracht uit te voeren. Maar, daar zuinigheid geboden is, voelt men er hier weinig voor, in de gegeven omstandigheden, met dit werk te beginnen

Curaçao „droog."

In Minerva „schrijft *Nicanor* allerаardigst over de „droge" week op Curaçao, toen de Autoriteiten in verband met de ongeregeldheden allen drankverkoop verboden hadden gedurende een week.

Posterijen.
Curaçao

Onafgehaald en onbestelbaar bevonden brieven:

Van de vorige week.

Aangeteekende stukken: Anita Rostestan.

Gewone stukken: Victor Tromp, S. van Leeuwen, Virginia de Windt, Anjelina Rider, Leonard Pieters, A. v. Döhren, Marie Belboder, Gerónimo Winterdal, Guillermo F. Durán, Manuel S. Suaris, Leopardo C. Salazar, Humberto García O., Ererilde Arosemena, Peuri Maduro, J. E. Quast.

Phosphaat.

Het Noorsche stoomschip „EIDSVAAG", groote netto 2988 M3, gezagvoerder H. Karlsen, komende van Pto. Cabello, is den 21n. Juli j. l. te Newport aangekomen, heeft aldaar een lading phosphoszure kalk groot 2. 743. 200 K. G. ingenomen, en is den 26n Juli met bestemming naar Landskrona vertrokken.

Ned. Ver. tot bestrijding der Geslachtsziekten.

In een bijeenkomst van de Nederlandsche Vereeniging tot bestrijding der geslachtsziekten te Utrecht hield Prof. Dr. P. H. Kohnstam een lezing over Sexueele opvoeding en voor[illegible] hoofdzaak tot het onderdeel der kwestie: of het nl. wenschelijk is, dat de sexueele voorlichting geschiede in en door de school. In Januari van dit jaar was door de Unie voor de Vrouwenbelangen een adres gericht tot den Minister van Onderwijs om te verkrijgen, dat er een nieuw vak op den rooster van Hoogere Burgerschool en Gymnasium zou worden gebracht nl. sociale higiëne. Dit vak zou moeten worden onderwezen door een medicus en er zou vooral werk gemaakt moeten worden van sexueele voorlichting.

Spreker verklaardt onomwonden, dat hij voor klassikaal onderwijs in het sexeele vraagstuk niets voelt en wel vooral op grond van zijn overtuiging dat men uitgaat van een verkeerde ethiek en een verkeerde psychologie. Men beweert dat weten zou behoeden tegen verkeerd doen, men repeteert het reeds versleten en door de praktijk weerlegde woord van Opzoomer: bouwt scholen en de gevangenissen zullen leegstaan. Daartegenover zet spreker zijn meening dat goede opvoeding alleen kan en wil beoogen wils- en karaktervorming. En voor deze vorming is meer nôodig, dan de angst voor ziekte die men aankweekt door de voorlichting, zooals die in een klas zou moeten gegeven worden. Deze angst mist als rem tegen het kwaad meestal zijn uitwerking, daar gehoopt wordt, dat men wel zal ontsnappen aan de ziekte. Angst werkt ook verlammend en energie doodend. En de jeugd moet juist in den zwaren strijd dien zij heeft te strijden tegen zoovele kwade invloeden worden opgewekt tot krachtsontwikkeling, tot het bieden van zooveel mogelijk weerstand. Om dit te bereiken kent spreker slechts twee hulpmiddelen: den godsdienst en wat feitelijk in het voorgaande ligt opgesloten: het heilig- en hoog houden van het monogame huwelijk. Elke bestrijding van het kwaad, die daarvan niet uitgaat, is valsch. Nu is het moeilijk, zoo niet onmogelijk deze factoren in de school genoeg tot hun recht te doen komen. Beslist verkeerd is het bijv. de sexueele dingen natuurlijk te noemen in den zin, dat ze doodgewoon zouden zijn. Hij, die ze zoo noemt haalt ze naar beneden uit de hooge sfeer waarin ze door den Schepper zelf zijn geplaatst. Men loopt ook het gevaar, dat men het schaamtegevoel doodt. Men deelt pijnlijke wetenswaardigheden mede aan jonge menschen, die ze niet kunnen verdragen, noch verwerken. En als men er toe mocht overgaan in de school op deze dingen de aandacht te vestigen, laat het dan niet zijn door een medicus. Hij staat met de voor hem zittende jeugd niet in direct contact, komt er opzettelijk voor en spant dus de aandacht te veel. Het moet door een paedagoog gebeuren en liefst door den leeraar in de natuurlijke historie en dan zoo weinig mogelijk opzettelijk.

De sexueele opvoeding en voorlichting moet gebeuren door de ouders, vooral door de moeder. En voor zoover de school daarin de hulpzame hand biedt, moet zij zich met een indirecten invloed tevreden stellen. Spr. wijst op de zeer sterke kracht ten goede, die uitgaat van het particuliere leven van onderwijzers en leeraren. Wanneer de leerlingen door het goede voorbeeld zien dat zij voor hen een kracht zijn, om moeilijkheden, die ze hebben, te uiten of misschien alleen te overwinnen. Men verwachte ook niet te veel van de natuurwetenschappen, doch meer van de cultureele wetenschappen. En dan denkt spreker nog niet op de eerste plaats aan de kunst, vooral niet waar het naaktkunst betreft. Het naakte in de kunst veredelt niet. Kunst en prikkeling kunnen zeer goed samengaan, vooral in de puberteitsjaren. Wij moeten den moed hebben vol te houden, dat het l'art pour l'art-beginsel een valsche opvoeding is. Meer moeten wij de hulp inroepen van goede producten van de literatuur. Wij, Nederlanders, kunnen trotsch zijn, dat de beste en mooiste huwelijkshymne geschreven is in het Nederlandsch.

De moeder is dan wel de voorlichtster bij uitnemendheid en deze moet dan ook leeren hoe en wanneer zij op ernstige vragen een ernstig antwoord moet geven. Spr. zou daarom zeer veel voelen voor voorlichting van de voorlichters op moedercursussen en oudersavonden. Doch niet alleen ouders moeten worden voorgelicht, doch ook onderwijzers, leeraren, geestelijken, officieren.

Aan het slot zijner boeiende en met overtuiging voorgedragen rede, drukt spreker nogmaals de vergadering op het hart, dat het eenige, waarvan verbetering in [illegible] te vewachten is, is, dat we den absoluten eisch poneeren: alle geslachtelijk verkeer buiten het huwelijk is verkeerd.

Van de gelegenheid tot debat werd door verschillende dames en heeren gebruik gemaakt in hoofdzaak om te zeggen dat ze het met spreker eens waren. Tegen verschillende punten der rede werd opgekomen door mevrouw Wynandts—Franken—Duyserink, bestuurslid van de Unie van Vrouwenbelangen, medesamenstelster van het adres door spr. gememoreerd.

Volgens haar had professor Kohnstamm verschillende punten verkeerd voorgesteld en zij kon tot zijn gerustlelling de mededeeling doen dat de tegenwoordige Minister van Onderwijs absoluut er niets voor voelde op het adres gunstig te beschikken.

De vergadering was zeer goed bezocht en werd o. a. bijgewoond door den vertegenwoordiger van het Ministerie van Oorlog, terwijl verschillende andere Ministers hun leedwezen hadden betuigd niet aanwezig te kunnen zijn.

Een tactvol examinator.

Wij lezen in het „Nederlandsch Zeewezen" over een examen voor 3e stuurman.

Een candidaat zit onder het mes. Hij is min of meer zenuwachtig. De examinator ziet dit, en wil hem op zijn gemak stellen.

„Wel, hoe heet je??"

— Groesbeek.

„En je voornaam?"

—Gijs, meneer.

„Nou, Gijs, dan zal ik beginnen met je een paar vragen te doen, — maar buiten het examen om. Je antwoordt maar, wat je weet."

„Natuurrijk ken je de namen van verschillende touwen op een schip."

—We hebben dat ten minste geleerd.

„Wat is dan Keesje?"

— Een keesje is een dun touw, dat van een schip dat aan de kade wil meren, op den wal gegooit wordt om daar gegrepen te worden, en den tros waaraan het keesje geknoopt is op te halen en aan een meerpaal vast te leggen.

„Goed, zeg me nu eens wat het kortste end is aan boord?"

— (denkt). Een rifseizing van het marszeil.

„Dat is al een goede gooi er naar, maar er is er een nog korter.......

„Weet Je 't niet."

...... dan zal ik 't je zeggen,: 't touwtje dat om den klepel geknoopt is van de klok, waarop de glazen geslagen worden. Hoe vin je 'm? De spreekwijze „aan het kortste end trekken" heeft daar niks mee te maken (beide lachen).

„Nu gaan we aan de rondhouten, altijd nog buiten het examen hoor! Wat is het kleinste rondhout aan boord?"

— (denkt na.) De bovenbramra.

„Neen, — op zeil- en stoomschepen bedoel ik."

— De wandelstok van den kapitein.

„Nog kleiner."

— ?

„Wel, weet je wat een knevel is, behalve dat propje haar, dat je, als je goed oppast, onder je neus zult krijgen?

— Is dat niet een ding, bij het looden gebruikt?

„O ja, je bedoelt dat kleine houtje met de loodlijn er aan, dat de looder tusschen zijn vingers knijpt om de lijn bij het looden rond te zwaaien, en vooruit te gooien; dat is een van de vele „knevels", die je aan boord van een schip zult vinden."

— Mag ik u ook eens een raadsel opgeven, mijnheer?

„zeker Gijs."

— Wat is het langste end aan boord? (denkt na.) „Dat weet ik waarachtig niet. Is het de sleeptros?"

— Neen, meneer.... we hadden er wel tien aan boord?

„Ik geef het op."

— De gesplitste ringen, waarmee quoit gespeeld wordt. Aan een ring is immers heelemaal geen end?

„Nou ja (lacht). Dat zou je ook van den grommer kunnen zeggen. Weet je wat een grommer is?"

— Bij ons aan boord was het bootsman Trip.

„Er zijn nog andere grommers.... maar nou genoeg van raadseltjes opgeven en moppen tappen. We moeten aan 't werk. 't Examen begint. Opgepast! Zeg me eens, Gijs, wat.... enz.

De examinator haalde uit den op zijn gemak gestelde jongen door doelmatige vragen alles wat hij weten wilde.

Sport di Bicicleta.

Esnan koe kier toema parti na poestamentoe i „pasamentoe di rinchi" riba Bicicleta pa dia 31 di Augustus, por ta asina bon di doena nan nomber por escrito o verbalmente na un di e Señornan koe su nomber ta figura aki bao.

P. B. Gorsira (kantoor di Ontvanger)
P. H. Landzaat (Fort 10)
B. Maduro (Maduro's Bank)
P. C. Gorsira (Drukkery Cur Courant)
van Henegouwen (Cartagenastraat)
'T Sas (Kantoor Openb Werken.)
M. W. C. Schotborgh.
(W. I. & S. A. T. Co)

Wielersport.

Zij die wenschen deel te nemen aan de op 31 Augustus te houden, wielerwedstrijden of wedstrijden in 't ringsteken op fietsen worden verzocht zich 't zij schriftelijk of mondeling op te geven aan een der onderstaande adressen.

P. B. Gorsira (Ontvangerskantoor)
P. H. Landzaat (Fort No. 10)
B. Maduro (Maduro's Bank)
P. C. Gorsira (Drukkery Cur Courant
van Henegouwen (Cartagenastraat)
't Sas (Depart Openb Werken)
M. W. C. Schotborgh
(W I & SATCO)

Namens de Feestcommissie
De Voorzitter.
P. B. GORSIRA.

1—2

BUITENLAND.

Duitschland.

Een aanslag op Maximilian Harden.

Blijkens een op het hoofdbureau van politie te Berlijn ontvangen bericht werd Max. Harden, de bekende uitgever en hoofdredacteur van „Die Zukunft," onverwachts in het Grunewald door mannen overvallen en met ijzeren stangen neergeslagen.

Het staat nog niet vast, aldus meldt „het Hbld.", of men hier met een moordaanslag dan wel met een aanslag door roovers te doen heeft, doch de eerste veronderstelling is wel de meest waarschijnlijke. Het is niet buitengesloten, dat Max Harden een der twaalf Joodsche politieke leiders is, die op de lijst der organisatie-Consul staan.

De overval schijnt, volgens de „Tel.", in verband te staan met het laatste artikel van Harden in de „Zukunft," waarin hij een krachtig optreden eischt tegen den Deutsch-Völkischen Bond.

De aanslag werd gepleegd door twee opgeschoten knapen. Harden werd van zijn woning in Grunewald naar een kliniek getransporteerd, waar hij nog denzelfden avond werd geopereerd. Direct levensgevaar schijnt niet aanwezig te zijn.

Terwijl een der daders is ontkomen, is de andere, die ongeveer achttien jaar oud is, gearresteerd. Deze behoort tot het verbond van nationaal-gezinde soldaten. Hij is met Harden, die weer tot bewustzijn is gekomen, geconfronteerd en door dezen herkend.

Een nieuwe moord-organisatie.

Maximilian Harden was twee dagen later reeds weer in staat, aan een commissaris van politie een en ander over den aanslag mede te deelen. Het is thans zeker, dat Weichardt en Ankermann den aanslag reeds langen tijd hadden voorbereid. Men heeft reden om te vermoeden, dat de voorbereidingen tot den aanslag van de geheime organisatie, waarvan beiden lid waren, zijn uitgegaan. De twee daders hebben reeds eenigen tijd te Berlijn-Charlottenburg gewoond en wel in de Kaiser Friedrichstrasse. Aangezien zij niet over ruime geldmiddelen beschikten, waren zij meermalen genoodzaakt, voorwerpen te beleenen, om in hun onderhoud te voorzien.

Weichardt heeft verklaard, dat zij beiden op het oogenblik van den aanslag in het bezit van een soort „ploertendooder" waren. Bovendien hadden zij nog groote scherpe messen. Toen Weichardt werd gearresteerd, had deze het moordwerktuig nog om zijn pols vastgemaakt, bij zich. Dit bestond uit een zwaren looden kogel, die in leder was gewikkeld.

In de kamer, waar zij hebben gewoond, werd een afschrift van een telegram gevonden, waarin het welslagen van den aanslag werd medegedeeld. Het was door Ankermann geschreven. Er was echter geen adres bij vermeld. Weichardt bestrijdt, dat hij zou behooren tot de geheime organisatie, welke te Hamburg is ontdekt. Aangezien dit van andere zijde wordt bevestigd, moet men dus wel aannemen, dat men hier een tot dusver onbekende moord-organisatie op het spoor is gekomen, die haar zetel te Oldenburg zou hebben. Beide daders zijn waarschijnlijk met een opdracht tot het plegen van den aanslag naar Berlijn gezonden.

Uitspattingen te Darmstadt.

De „Köln. Ztg." publiceert een uitvoerig bericht omtrent de ongeregeldheden te Darmstadt en den aanval op de afgevaardigden Osann en Dingeldey van de Duitsche Volkspartij. Het „Hbld." ontleent hieraan, dat vooral Dingeldey ernstig mishandeld is en zijn leven zelfs gevaar liep, zonder dat de politie ook maar trachtte tusschenbeide te komen. Hij werd, nadat zijn oude moeder op ruwe wijze op den grond was geworpen, uit zijn huis gesleept en gedwongen een roode vlag in de hand te nemen. Toen hij gewond was en de vlag liet zakken; sloeg men hem met stokken en ijzeren stangen op het hoofd en wierp men hem met steenen.

Toen de optocht een plaats passeerde, waar 25 man Schutzpolizei stonden, meende Dingeldey gered te zijn, doch slechts twee der agenten trachtten tusschenbeide te komen. Zij werden door vuistslagen ter aarde geworpen, terwijl de anderen werkloos toezagen.

Ten slotte poogden een aantal arbeiders hem te redden. Men bracht hem in een woning en waschte zijn wonden uit. Terwijl men hiermee bezig was holde de menigte de trap op en haalde Dingeldey weer naar buiten. De daders waren meest jongens van 15 tot 18 jaar, maar ook de oudere personen, waaronder een spoorwegbeambte in uniform, die Dingeldey herhaaldelijk in het gelaat sloeg.

Op deze wijze kwam de stoet op het marktplein aan. Hier schreeuwde men algemeen: Nu moet hij aan de galg! Dingeldey werd, nadat men hem de borst had ontbloot, naar een galg gebracht, waaraan men reeds een pop had opgehangen. Eenige personen begaven zich naar 'n naburigen touwwinkel om touw voor een strop te halen. Toen men deze had gereedgemaakt, zou Dingeldey door de joelende menigte juist worden opgehangen, toen op het laatste oogenblik een afdeeling politie aankwam, die zich met krachtige slagen een weg door de menigte baande, Dingeldey in haar midden nam en naar een politiebureau bracht, dat onmiddellijk werd gebarricadeerd om hem tegen de menigte te beschermen.

De lijdensweg van Dingeldey, zegt de „Köln. Ztg." heeft uren lang geduurd, zonder dat de politie ingreep.

Bij den afgev. Osann heeft men alles wat zich in diens woning bevond volkomen vernield of gestolen. Tijdens de plundering werd de politie, naar de berichtgever heeft geconstateerd, herhaaldelijk telefonisch gewaarschuwd, doch zij hield zich volkomen passief. Zij verklaarde niet in staat te zijn om te helpen, daar zij zich zelf bedreigd achtte.

Het zijn weer moeilijke dagen, welke de Duitsche republiek doormaakt.

Van buiten omkneld door den ijzeren greep der Fransche en Poolsche legers, die angstvallig waken voor de goede naleving der bepalingen welke het Vredesverdrag van Versailles den overwonnenen oplegt, woelt en gist het in het inwendige van het groote Duitschland schier zonder ophouden.

Eerst de moord op Rathenau, daarna de aanslagen op Scheidemann en Harden, en als contra-beweging op deze reactionaire misdaden, groote betoogingen der republikeinen, gepaard met incidenten en uitspattingen.

In Saksen, in Brunswijk, in Westfalen en Rijnland hadden vaak bloedige botsingen plaats tusschen betoogers en politie.

In het Neder-Silezische industriegebied van Waldenburg hebben bloedige gevechten tusschen betoogers en veiligheidspolitie plaats gehad. De menigte trachtte het gerechtsgebouw van Waldenburg binnen te dringen, en de politiekazerne binnen te stormen. De politie schoot eerst met losse patronen en daarna met scherpe op de menigte, waardoor dooden en gewonden vielen. De betoogers lieten zich echter niet verdrijven en zette de belegering van het het rechtsgebouw voort. Uit Breslau en andere steden zijn in allerijl politieversterkingen naar Waldenburg gezonden.

Te Stutgart beproefde de menigte de gevangenis te bestormen om de politieke gevangenen in vrijheid te stellen. De politie slaagde er echter in, de binnenplaats der gevangenis te doen ontruimen. Er hadden verschillende arrestaties plaats.

Te Zitau werd een dergelijke poging eveneens door de politie verijdeld.

Te Keulen wilde de menigte het stadhuis binnen dringen, doch de politie dreef haar uiteen.

Te Bremen had een kloppartij plaats tusschen betoogers en politie, waarbij deze laatste van den blanken sabel bruik maakte. Ook werden er eenige schoten gelost. Een agent kreeg een schotwond door de hand, eenige personen liepen ongevaarlijke sabelhouwen op.

Te Dusseldorp wilde een troep arbeiders onder aanvoering van eenige communisten een politiebureau binnendringen. Het gelukte de politie, met den blanken sabel den toegang te verijdelen.

Te Voelpke bij Maagdenburg belegerden de arbeiders het kasteel van graaf Gneisenau, om de uitlevering te dwingen van een keizerlijke vlag. Er vielen dooden en gewonden bij de bestorming van het landgoed.

Doch het ergste geval deed zich voor te Darmstadt, waaronder „Verspreide Berichten" nadere bijzonderheden vermeld staan.

Het was te voorzien, dat de aanslagen op de steunpilaren der republiek een terugslag moesten hebben op de algemeene Regeeringspolitiek.

Het is nu eenmaal een historisch politieke vaststaand feit, dat politieke misdrijven altijd een tegenovergestelde uitwerking hebben als het doel waarvoor zij opgezet zijn.

Zoo ook thans. De actie der conservatieve rechterzijde heeft een reactie, naar links onder de democraten tengevolge.

Men weet, dat de onafhankelijken steeds weigerden deel te nemen aan de Regeering.

Hun leuze: de dictatuur van het proletariaat, was dan ook weinig geschikt om een basis voor samenwerking te scheppen en speciaal het Centrum moest van de roode broeders weinig hebben.

Conferenties als gevolg van de jonste gebeurtenissen brachten de partijen nader tot elkaar, de onafhankelijken deden water in de wijn en zie hier hoe zij, bij wijze van manifest, een oproep tot hun leden richten over de verbreeding van het coalitiefront:

„De socialistische partijen en de vrije vakvereenigingen zijn besloten, het ook maar eenigzins te bereiken maximum van eensgezindheid van het proleteriaat te verwezenlijken. Zelfs in de linksburgerlijke kringen heeft men thans ingezien, dat ernstige maatregelen tegen de reactie moeten worden genomen. Een wet ter bescherming van de republiek zal de basis vormen tot het onderdrukken der reactie en ter bescherming van de levensbelangen der werkende massa's. Deze maatregelen kunnen echter slechts worden uitgevoerd als het Staatsgezag in handen is van vastbesloten republiekeinen. In deze omstandigheden eischt de eenheid van het proletariaat, dat ook de onafhankelijke sociaaldemocratie bereid is, onder bepaalde voorwaarden tot de Regeering toe te treden en daardoor de uitvoerende macht mede in handen te nemen. De eventueele toetreding der onafhankelijk sociaaldemocraten tot de Regeering zal een buitengewone stap zijn in buitengewone omstan digheden."

Zoo versterken de monarchisten, door hun dwaze daden, de eenheid hunner vijanden en belemmeren daardoor meer den terugkeer van Wilhelm, dan zij door het rustig voortschrijden van den tijd zouden kunnen bereiken.

Het wetsontwerp ter bescherming der Duitsche republiek werd reeds in eerste lezing in den Rijksdag behandeld.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, dr. Köster, verdedigde het wetsvoorstel in een korte rede, waarin hij betoogde, dat het land in gevaar is, dat men niet moest wachten totdat laffe sluipmoordenaars de republiek zouden onthalzen, doch dat men den moed en de verantwoordelijkheid moest vinden de bronnen van deze sluipmoorden te vernietigen.

De soc. dem. Silberschmidt. De Centrum-afgevaardigde Bell, de democraat Petersen, de onafhankelijke dr. Rosenfeldt en de communist Remele verklaarden namens hun fracties, dat zij zouden vóórstemmen. De afgevaardigde der Duitsche Volkspartij, Stresemann, achtte de wet te ver gaand en was er, mede namens zijn partij, tegen.

Het wetsontwerp werd daarop naar de juridische commissie verwezen.

Wanneer het ontwerp is aangenomen, zal de Rijksregeering een machtig middel in de hand krijgen om tegen de in het geheim werkende moordenaars-organisaties op te treden.

De Turksche gruwelen in Zuid-Azië.

Afgevaardigden uit beide huizen van het Britsche parlement, leden van religieuse organisaties en een aantal Engelsche journalisten en letterkundigen hebben een brief gericht tot minister Poincaré, waarin gewezen wordt op de vervolgingen, welke de Christelijke bewoners van Klein-Azië nog steeds van de Turken te verduren hebben. In dezen brief wordt o.a. gezegd: gij zijt reeds bekend met de Amerikaansche rapporten omtrent de deportaties van en de moorden op Grieken en Armeniërs, welke reeds meer dan een jaar in Anatolië plaats vinden. Uit deze rapporten blijkt, dat de overeenkomst tusschen Frankrijk en de regeering van Angora in October 1920 gesloten, de verwachting niet vervuld heeft, dat de Turken hun campagne ter uitdelging van de christenen zouden eindigen. In naam van menschelijkheid en eer en in naam van de banden van vriendschap tusschen Engeland en Frankrijk, welke wij versterkt wenschen te zien, doen wij 'n beroep op u en op Frankrijk, de verdediger van de zwakken en verdrukten, de leiding te nemen bij den eisch, dat er rechtvaardigheid geschiede en de veiligheid en vrijheid der vervolgde christenen te verzekeren.

Harmsworth over de protest-actie.

In het Lagerhuis deel de Harmsworth mede, dat het voorstel tot uitzending eener commissie van onderzoek naar de gruwelen in Klein-Azië in principe was aangenomen door de Fransche, Italiaansche en Amerikaansche regeeringen. Zoolang echter nog eenige detailpunten tusschen die regeeringen zijn te regelen, zal er geen officieele kennis van het voornemen aan de regeering van Angora worden gegeven. Naar aanleiding der opmerking dat iedere vertraging nieuwe menschen levens zou kunnen kosten zeide Harmsworth, dat hij dit zeer goed wist en dat er voor zoover de Britsche regeering betrof geenerlei vertraging zou zijn te vreezen.

Ontzettende moordpartij.

De Constantinopelsche correspondent van de Manchester Guardian komt met een vreeselijk verhaal over de nervolging der Grieken in de kuststreek van de Zwarte Zee. Een met name aangeduid dorp werd op 15 Februari door de Turken in brandgestoken en geplunderd. Slechts vier van de 75 Grieken, die er woonden, eenige vrouwen en kinderen en enkele mannen, die zich in kelders hadden verstopt ontkwamen aan den dood. Met uitzondering der meisjes boven de 15 jaar werden allen in twee huizen samengedreven, die daarop in brand werden gestoken. De meisjes werden op de schandelijkste manier behandeld en den volgenden dag vermoord. Negen andere dorpen in de buurt werden op dezelfde manier behandeld.

De gevechten in en om Dublin.

De strijd in de straten der Iersche hoofdstad is eindelijk voor een belangrijk deel ten einde gebracht, doordat de rebellen, die het Gresham-hotel in de Sackvillestreet bezet hielden, zich moesten overgeven.

Hoe dit in zijn werk ging, vermelden de volgende telegrammen:

Het overschot der ongeregelde troepen werd eergisteravond in de hoofdstraat van Dublin gebombardeerd met zware kanonnen. Het was bekend, dat vele rebellen, die zich in het bezette gebouw bevonden, gevlucht waren, door een onderaardsche tunnel konden zij heen en weer gaan, zonder zich op straat te vertoonen. Men vermoedt, dat velen op deze wijze ontkomen zijn. De nationale troepen hebben thans barricades opgeworpen dwars over de omliggende straten, teneinde de vluchtelingen tegen te houden.

Het Gresham-hotel was al reeds verlaten. Men gelooft, dat de nationale troepen erin zijn geweest, doch er niet lang zijn gebleven met het oog op de mogelijkheid, dat de rebellen er, evenals in het gerechtsgebouw, mijnen hadden gelegd. Later verschenen de rebellen er opnieuw voor de vensters en vuurden.

Tegen den avond werd het postkantoor in de hoofdstraat na een bomaanval door de regeeringstroepen ingenomen en werden twintig rebellen gevangen gemaakt.

Twee der hotels in Sackvillestreet, die de ongeregelde troepen bezetten stonden in den namiddag in brand en waren reeds zoo goed als leeggebrand De belegerden hadden zich naar de belendende perceelen teruggetrokken.

Tegen den middag werd de witte vlag ontplooid en rukte de brandweer aan om het vuur te bekampen. Plotseling werd de vlag weer ingetrokken en heropende de ongeregelde troepen het vuur, brandweerlieden verwondend. De gevechten werden toen hervat; de aanval duurde den geheelen namiddag door.

De regeeringstroepen werden genoodzaakt om hun cordon rondom de hoofdstraat wijder te maken, doordat zij hier en daar in den rug werden aangevallen en beschoten door rebellen, die zich achter de toekijkende menigte hadden verscholen.

Verschillende straten werden afgesloten met barricades ten einde iedereen op straat te kunnen visiteeren.

Op deze wijze werden een aantal personen. die in het bezit van wapens waren. gearresteerd. Deze visitatie maakte blijkbaar in een van de afgesloten straten twee keurig-gekleede vrouwen bevreesd. Zij lieten althans haar handtasschen vallen en kozen dwars door de menigte heen het hazenpad. Schildwachten der nationale raapten de tasschen op en ontdekten, dat deze met revolvers en munitie gevuld waren.

Groot opzien baarde te Dublin de arrestatie van O'Kelly, den gewezen Sinn-Feingezant te Parijs, den eenigen republikein, die bij de jongste verkiezingen te Dublin werd gekozen. Zijn arrestatie geschiedde na een huiszoeking in zijn woning door nationale troepen. In zijn huis bevond zich Ard O'Brian, de president van de Iersche vereening te Londen, die eveneens in arrest werd gesteld.

Om acht uur gaven de laatste rebellen in Sackvillestreet zich over. Zij waren slechts 6 in getal. Onder hen bevond zich Cathal Bruha, een der voornaamste volgelingen van De Valera en vroeger minister van Oorlog der Sinn Feiners. Hij weigerde zich over te geven, totdat hij ernstig gewond werd. De Sackvillestreet is één puinhoop. De overgebleven rebellen verdedigen zich krachtig in het Granville hôtel, waar zij geheel ingesloten zijn.

Men verkeert nog steeds in het onzekere waar De Valera zich werkelijk in het gebied bevindt, dat thans door de troepen nauwkeurig is omsingeld.

De lange duur van het beleg der huizen in Sackvillestreet wordt verklaard door de ingewikkelde bouwwijze dier huizen, die bovendien ondermijnd heeten te zijn. De Iersche regeering wil zoo min mogelijk menschenlevens opofferen, terwijl het haar op een dag langer of korter niet aankomt. Opstandelingen hebben het kasteel Glenveigh in Donegal bezet, doch overigens zijn de berichten uit de provincie niet alarmeerend.